
Viimeinen muuttolintu

runoja vuodenaajoista ja yksinäisyydestä
divttat jagiáiggiid ja oktovuoda birra

Manimuš bárbmoloddi

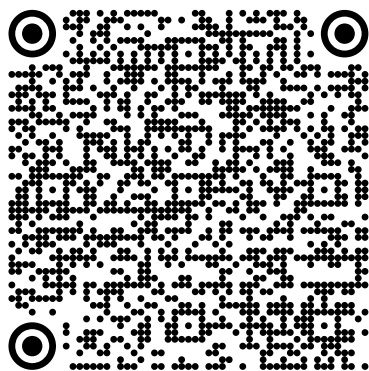

Jyri Tynkkynen

Viimeinen muuttolintu
Maŋimuš bárbmoloddi

Tämän kirjan runoista on sävelletty lauluja
neliääniselle kuorolle.

Nuotit löytyvät QR-koodin osoittamalta
nettisivulta Dropbox-palvelusta.

Viimeinen muuttolintu

runoja vuodenaajoista ja yksinäisyydestä

Jyri Tynkkynen

Mañimuš bárbmoloddi

divttat jagiáiggiid ja oktovuoda birra

Photo:

Michael Marnin Jacobs

Teksti: © 2025 Jyri Tynkkynen, 2. painos
Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi
Valmistaja: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-80-8498-3
Kannen kuva: www.pxhere.com / CCo
Kannen tausta: www.pxhere.com / Tanaka Juuyoh (田中十洋)
Fontti: Constantia, **Sitka**

Kiitokset – Giitu:

Ánne Sire Länsman
Ritva Torikka
Sirpa Mänty
Veikko Holmberg
Davvi Girji O/S
Sámi kulturráđđi

Omistettu – Oamastuvvon:

W.J.G.
N.A.V.

Alkusanat

Nämä runot on kirjoitettu alun perin pohjoissaameksi 1990-luvun alussa. Jostain syystä silloin tuntui luontevalta kirjoittaa näitä hyvin henkilökohtaisia tekstejä vieraalla kielellä, jota tuolloin opiskelin. Niiden kirjoittaminen oli minulle kuin tutkimusmatka – tutkimusmatka niin runoon, saamen kieleen, kielen rytmiin kuin itseenikin.

Norjalainen Davvi Girji O/S julkaisi saamenkieliset runot vuonna 1998 nimellä *Maŋimuš Bárbmoloddi*. Olen kääntänyt ne suomeksi 2000-luvun alussa, ja samalla niitä on hieman uudistettu.

Näissä runoissa vuorotellaan 2- ja 3-jakoisilla rytmeillä vähän samaan tapaan kuin pohjoissaamelaisissa joiuissa. Kääntäessäni runoja yritin ensi sijassa säilyttää niiden sisäisen rytmin. Tosin joissakin yksittäistapauksissa esimerkiksi saamenkielisen runon 2+3-rytmi ei vain suostunut kääntymään suomeksi muutoin kuin muodossa 3+4.

Vaikutteita tähän teokseen olen saanut luonnollisesti saamelaisesta kulttuuripiiristä mutta myös japanilaisista haikuista sekä keskisuomalaisen *Einari Vuorelan* myöhäisemmästä tuotannosta.

Runoihin on varmasti vaikuttanut myös Bosnian sota, joka riehui iljettävimmillään juuri niiden syntyaikoihin.

Ovdasánit

Dát divttat riegádedje oanehis bottas 1990-logu álgogeahčen. Daid čállin lei munnje dego dutkanmátki – dutkanmátki sihke diktii, gillii, máibmái ja alccesan.

Mun in goassege geahččalan čállit maidege ”sámedivttaid”, muhto muhtun árvitmeahttun siva dihte mus dalle orui leamen lunddolaš čállit davvisámegillii ja moadde jagi maŋŋel dat nákca fáhkkestagá nogai (ášši man mun in veláge áibbas máhte čilget).

Dát sámegiel divttat leat almmuhuvvon Norggas Sámi kulturráđi doarjagiin (Davvi Girji O/S, 1998, ISBN 82-7374-375-6).

Kirjoitan runon
kuin ladun
maailmaani

kutsun sinut
kulkemaan
hämmästyämään
ihmettelemään

Mun čálán divtta
luotta
iežan máilbmái

bures boahtin
jodážit
imaštallat
imaštuvvat

sade kuin samettia

I

arvi dego sameahtta

Älä uniin minua päästä
yölläkään

taivas nyt yllä
syvää, loistavaa

voi, kuuletko
ei milloinkaan
näin rauhaisaa

Dán ija mu ale beasat
nieguide

albminai badjin
alit, válljugas

vuoi, guldal
ii mihkkege
ná ráfálaš

Tämän kirjan runoista on sävelletty lauluja neliääniselle kuorolle.

Nuotit löytyvät alla olevan QR-koodin osoittamalta nettisivulta Dropbox-palvelusta.

